

**HEMVÅRDSANVISNING FÖR URINKATETER SOM LAGTS GENOM BUKVÄGGEN
(PUNKTIONSCYSTOSTOMI)**

Namn _____ Födelseid _____

Datum då ingreppet gjordes _____

Genom huden och bukväggen, in i Er urinblåsa, har lagts en kateter (slang) vars uppgift är att garantera att urinen hinderfritt leds ur urinblåsan.

Åt Er har lagts följande katetertyp:

- knorr försedd kateter som fixerats med tråd (fixeringstråden lösgörs från kateterns rot).
- ballongkateter (_ _ _ ml) (mängden aqua i ballongen kontrolleras en gång i veckan).
- rak kateter med sidohål som fästs enbart på huden

Kateterns längd _____ cm

Varje katetertyp fästs på huden för att säkerställa att katetern hålls på plats i urinblåsan. Fastsättningen på huden kan ske med t.ex. sår dynor och förbandstejp. Oberoende av fastsättningsmekanism glider katetern lätt bort om slangen på utsidan fastnar och blir spänd.

SKÖTSEL AV KATETERN OCH HUDEN

Vid skötsel av katetern är det viktigt att tillämpa god hygien. Händerna bör tvättas före hantering av katetern och innan nya fastsättningsförband sätts.

Flödet i katetern bör alltid vara mot påsen. Uppsamlingspåsen bör därför alltid fästas nedanför urinblåsan, t.ex. i låret med hjälp av kardborrband eller med en för ändamålet avsedd skyddspåse.

För att undvika infektioner bör huden runt kateteröppningen duschas en gång i veckan, infekterad hud ännu oftare. De första gångerna är det bra om hemsjukvården eller en skötare som är insatt i vården av punktionskatetrar är med och hjälper till vid duschningen.

Före duschningen är det bra att fästa katetern på huden ett par centimeter från punktionshålet. Detta görs medan huden är torr med t.ex. en bit sår dyna som tål fukt.

Vanligtvis fäster sår dynan katetern på huden i ca en vecka.

Avlägsna gasförbanden innan duschning. Om katetern vid roten är fäst i huden med en sår dyna (t.ex. Drain-fix), bör också den bytas en gång i veckan. Avlägsna dynan försiktigt så att inte katetern lossnar. Under duschningen bör man akta att katetern inte blir spänd. Man kan gå i bastun, men inte bada i badkar. Då huden är torr fäst katetern på nytt i huden med hjälp av sår dyna och förbandstejp.

Om kateterns rot vätskar bör Ni be hemsjukvården att se på området.

Om kateterroten utsöndrar sekret eller är rodnad, bör Ni inte täcka katetern med skyddshinna, utan istället använd gasbinda och förbandstejp för att täcka kateteröppningen i huden.

Urinuppsamlingspåsen byts en gång i veckan. Tvätta händerna innan Ni byter till en ren uppsamlingspåse. Undvik att vidröra ändan av kateterslangen och ändan av slangen från urinuppsamlingspåsen för att dessa skall hållas rena.

Drick dagligen rikligt med vätska (gäller ej personer med vätskerestriktion på grund av t.ex. hjärtsvikt). Ett rikligt intag av vätska förebygger infektioner i urinvägarna och bidrar till att katetern bättre hålls öppen.

Om katetern fungerar bra kan man vanligtvis ha samma kateter 3-6 månader i sträck.

När Ni blir utskriven från sjukhuset får Ni från den vårdande enheten en remiss med vilken Ni kan hämta de nödvändiga sakerna (urinuppsamlingspåse, sårdyna, gasförband, tejp, kork m.m.)från Er hälsovårdscentral.

Om Ni behöver hjälp från hemsjukvården, ta kontakt med Er hälsovårdscentral.

VID PROBLEM

Ta kontakt med Er hälsovårdscentral eller efter klo 16 och under helger med samjouren om:

- ingen urin kommer i uppsamlingspåsen eller urinen utsöndras bredvid kateterroten (katetern kan vara stockad, vikt eller har lossnat från sin plats i urinblåsan)
- urinen börjar lukta illa (tecken på inflammation)
- urinen blir blodig (genast efter insättning av katetern kan urinen vara blodig i ca ett dygn)
- Ni får feber och smärtor i nedre buken eller i ryggen